

Pfv.IV.21.756/2012/4.szám

A Kúria a Nagyné dr. Lukács Anna ügyvéd által képviselt felperesnek a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 2-4., ügyintéző: Diamantopoulosné dr. Kenyeres Gabriella jogtanácsos) által képviselt Magyar Állam alperes ellen kártalanítás iránt a Baranya Megyei Bíróságon 10.P.20.056/2011. számon megindított és a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.095/2012/6. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 54. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint a felperessel szemben a Nemzeti Nyomozó Iroda Területi Főosztály Dél-Dunántúli Régiója kábítószerrel való visszaélés büntette miatt indított eljárást. A nyomozati eljárás során 2008. június 2-án rendelték el a felperes előzetes letartóztatását. A Baranya Megyei Bíróság 2010. július 2. napján kelt 10.B.62/2009/154. sorszámú ítéletével a felperest az ellene emelt vád alól felmentette és

elrendelte szabadlábra helyezését. A Baranya Megyei Főügyészség által a felperes terhére bejelentett fellebbezést a Pécsi Fellebbviteli Főügyészség 2010. október 8. napján visszavonta, ezért az ítélet felperesre vonatkozó része ezen a napon jogerőre emelkedett. A felperes előzetes letartóztatását 2008. június 2-től 2009. március 9-ig a Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben, 2009. március 9. napjától a Tolna Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben foganatosították. 2008. június 4-től a felperes fogvatartása a legszigorúbb, IV. biztonsági fokozatban történt. 2009. október 7. napján a Baranya Megyei Bíróság a felperes előzetes letartóztatását a III. biztonsági csoportba, a fokozott őrzés megszüntetésével rendelte foganatosítani.

A felperes már az előzetes letartóztatás elrendelését megelőzően is rendszeres orvosi kezelés alatt állt, cukorbetegség, magasvérnyomás-betegség, ischaemiás és egyéb kóros szívbetegség, illetve pszichés megbetegedések miatt. Cukorbetegsége az előzetes letartóztatást megelőzően és a fogvatartás idején is kizárólag tablettával való kezelést indokolt, azonban a jelenben csak tabletta és inzulin együttes alkalmazásával tartható karban a betegsége. A felperes szív és vérnyomás eredetű állapotában rosszabbodás nem következett be, pszichés problémái az előzetes fogva tartás miatt súlyosbodtak.

A felperes keresete nyomán az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 6.000.000 forint nem vagyoni kárpótlást, ennek 2010. október 8. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát, valamint 500.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A szabadságelvonással rendszerint együtt járó, és ezért külön bizonyításra nem szoruló hátrányok mellett a szabadságelvonás viszonylag hosszabb időtartama, a felperes egészségi állapotának romlása, illetve a BV intézetben belül a fokozott őrizetben jelentkező hátrányokat értékelte az elsőfokú bíróság, amikor megállapította a felperes által elszenvedett emberjogi sérelmek kiegyenlítésére szükséges kárpótlás összegét.

Az elsőfokú ítélet ellen kizárólag az alperes jelentett be fellebbezést, amelyben kérte a marasztalási összeg 4.800.000 forintra és az elsőfokú perköltség összegének 300.000 forintra történő leszállítását. Az alperes fellebbezésében kérte a késedelmi kamatfizetésben történt marasztalásának mellőzését arra figyelemmel, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kárpótlás összegét az ítélethozatalkor irányadó ár- és érték viszonyok alapján állapította meg. A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és mellőzte az alperes késedelmi kamatban történő

marasztalását. A jogerős ítélet megállapította: a felperes által elszenvedett nem vagyoni hátrányok kiegyenlítéséhez szükséges kárpótlás összegének megállapításánál az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy az állandó bírói gyakorlat szerint a személyi szabadság hosszabb időre történő jelentős korlátozása fizikailag és pszichésen erősen megterhelő, így külön bizonyításra nem szoruló, köztudomású hátránynak tekinthető a börtönviszonyokra jellemző kényszerű összezárttság, kiszolgáltatottság, az elhelyezésbeli és fizikai kényelmetlenségek, a család és munkahelyi közösségből való kiszakadás, a családdal való kapcsolattartás nehezítettsége. Mindezek a szabadulást követő életvitelben, elhelyezkedésben és munkavégzésben is hátrányt jelentenek. Helytállónak találta a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság értékelte a felperes esetében azt is, hogy az előzetes fogvatartás végrehajtására idegennyelvű környezetben került sor, az előzetes letartóztatás huzamosabb időtartamú volt, és annak jelentős részét a legsúlyosabb biztonsági fokozatban foganatosították. A jogerős ítélet szerint a beszerzett orvosszakértői vélemény tartalmát is megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság a kártalanítás összegének meghatározásánál. A 6.000.000 forint összegű kárpótlás nagyságát a jogerős ítélet helytállónak ítélte meg. Tekintettel azonban arra, hogy ezt az összeget a jogerős ítélet a jelenbeli ár és értékviszonyok alapján állapította meg, a másodfokú bíróság az alperes késedelmi kamatban való marasztalását mellőzte.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását. Kérelmének indokolásában előadta: az elsőfokú bíróság valóban azt rögzítette, hogy a 6.000.000 forint a jelenlegi ár és értékviszonyok alapján került megállapításra, ugyanakkor indokoltnak találta a fogva tartás megszűnésének napjától számított késedelmi kamat megállapítását. A kérelemben a felperes kifejtette: az elsőfokú bíróság ezen megállapításának külön indokát maga sem adta meg. A felülvizsgálati kérelemben a felperes kifejtette: a másodfokú bíróság megfelelő indok hiányában állapította meg, hogy a kártalanítás összege a jelenlegi ár- és értékviszonyoknak felel meg, ezért tévesen mellőzte a késedelmi kamatban történő marasztalást, így döntése ellentétes a Ptk. 301. § (1) bekezdésével. A kérelem szerint egy elvi döntésben az is szerepel, hogy a kártalanítást a károkozás és nem az elbírálás idején irányadó értékviszonyok szerint kell elbírálni. Csak akkor van helye az elbírálás idején irányadó ár és értékviszonyok alkalmazásának, ha azokban olyan jelentős eltérés alakult ki, amely miatt a kártalanítás reparációs célt nem szolgálná. Erre hivatkozással a felperes felülvizsgálati kérelme kifejtette: a jogerős ítélet megsértette a mérleges általános szabályait. A felülvizsgálati kérelem szerint semmilyen adat nem volt arra, hogy másfél év alatt az ár és értékviszonyokban történt-e jelentős

eltérés. A felperes szerint a késedelem az ítélet meghozatalától számítottan egyébként is mindenképpen fennmarad. Külön megjegyezte a felülvizsgálati kérelem azt, hogy a kérelem előterjesztése nem kizárt, mert a kamatfizetéssel kapcsolatban az alperes fellebbezett az elsőfokú ítélet ellen, illetve a felülvizsgálati kérelem az ítéleti tényállást is támadja.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását, mert álláspontja szerint a felülvizsgálati kérelem kizárólag a kamatfizetésre irányul és ebben az esetben felülvizsgálati kérelem előterjesztésének nincs helye. A felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálata esetére a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A felülvizsgálati ellenkérelemben foglaltakra is figyelemmel a Kúriának először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy helye van-e a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásának. A Pp. 271. § (1) bekezdés c) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak a jogerős határozatnak csupán a kamatfizetésre, illetve a perköltségre vonatkozó rendelkezései ellen, kivéve, ha a fellebbezés is kizárólag az elsőfokú határozat e rendelkezései ellen irányult. A 273. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a felülvizsgálati kérelmet a Kúria az eljárás bármely szakaszában akkor is hivatalból elutasítja, ha felülvizsgálatnak nincs helye. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kifejtett álláspontja szerint a jelen esetben éppen erről van szó, tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati kérelem tartalmilag kizárólag a kamatfizetésre vonatkozó rendelkezésre irányul. Előadta: a rendes jogorvoslati eljárást az alperes kezdeményezte, és az nem csupán a kamatfizetéssel, illetve perköltséggel volt kapcsolatos, hanem a marasztalási összegnek 1.200.000 forinttal történő leszállítására, és az elsőfokú határozat indokolásának korrigálására is irányult. A felperes felülvizsgálati kérelmében ezzel szemben előadta, hogy csak a másodfokú bíróság döntött a kamatfizetési kötelezettség mellőzéséről, illetve a felülvizsgálati kérelem egyidejűleg a jogerős ítélet indokolása ellen is irányult.

A Kúria szerint a felülvizsgálati kérelem hivatalból történő elutasítására nincs lehetőség. A felülvizsgálati kérelem a kamatfizetésre vonatkozó rendelkezésen túlmenően támadta a jogerős ítélet indokolását, illetve indokolásának elmaradását is. A kamatfizetési kötelezettség elutasítása pedig csak a jogerős ítéletben szerepelt, és ez a változtatás a felperes részéről csak felülvizsgálattal támadható meg. A Kúria ilyen körülmények között a felperes felülvizsgálati kérelmét érdemben vizsgálta.

Nem helytálló a felperes felülvizsgálati kérelmének azon érvelése,

hogy a jogerős ítélet az elsőfokú ítélet megváltoztatását ebben a tekintetben nem indokolta volna. A jogerős ítélet 4. oldalának 1. bekezdésében a másodfokú bíróság kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a 6.000.000 forintos nem vagyoni kárpótlás összegét a jelenlegi ár- és értékviszonyok alapján állapította meg. Ez a megállapítás teljes összhangban áll az elsőfokú bíróság ítélete 6. oldalának utolsó bekezdésében szereplő megállapítással. Ott az elsőfokú bíróság egyértelműen rögzíti, hogy a 6.000.000 forintos kárpótlás a jelenlegi ár- és értékviszonyok mellett került megállapításra. Ehhez képest pedig a jogerős ítélet helytállóan döntött akkor, amikor a késedelmi kamatfizetési kötelezettséget mellőzte. Ennek további indokolása ilyen körülmények között nem volt szükséges, így a jogerős ítélet nem sértette meg a mérlegelésnek a Pp. 206. § (1) bekezdésében rögzített alapelveit és a jogerős ítélet érdemben eleget tett utaló mondatával az indokolási kötelezettségnek is.

Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a perköltség megfizetésére. Az alperesi képviselő felülvizsgálati eljárási költsége a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján került megállapításra. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes költségmentességére figyelemmel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli. A felülvizsgálati eljárási illeték mértéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján került megállapításra.

Budapest, 2013. május 22.

Dr. Baka András sk. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád sk. előadó
bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

AM

írnok